

Mia Wessels
oprichter van De Jonge Dokter

prof. dr. Hans Romijn
internist, Amsterdam UMC locatie
AMC, voorzitter raad van bestuur,
decaan Universiteit van Amsterdam

NOEM DEZE VOLWAARDIGE COLLEGA LIEVER BASISARTS

Anios: een negatieve term voor een fantastisch vak

De anios heeft belangrijke taken en is voor patiënten het gezicht van de zorg. Maar de afkorting zegt vooral wat de arts níét is. Geneeskundestudent Mia Wessels en internist Hans Romijn willen benadrukken wat de anios allemaal wél kan.

Een vreemde term eigenlijk, aniossen: artsen niet in opleiding tot medisch specialist. De benaming verbaast ons steeds opnieuw. We karakteriseren deze jonge dokters namelijk met een functie die ze niet vervullen, terwijl functienamen meestal de werkzaamheden omschrijven die iemand wél doet. Onterecht: zij verrichten juist heel waardevol werk. Aniossen werken in alle geledingen van de gezondheidszorg, op verschillende afdelingen in academische ziekenhuizen, in perifere ziekenhuizen, 's nachts op de Spoedeisende Hulp, in zelfstandige behandelcentra, et cetera. Als een patiënt zich op een

willekeurig moment in een willekeurig Nederlands ziekenhuis meldt, is de kans groot dat er een anios naast zijn bed staat. Maar omdat zij niet in opleiding zijn tot medisch specialist, vallen aniossen vaak buiten de gehele lokale en nationale beoordelings-systeem van de opleidingen tot medisch specialist. Hun positie wordt niet geregeld besproken in centrale opleidings-commissies, en komt meestal niet structureel aan bod bij interne audits en kwaliteitsvisitaties. Jonge dokters zien de periode als anios als een kans en kijken uit naar een periode waarin ze veel leren en zich verder ontwikkelen.

In de praktijk lopen ze echter het gevaar ingezet te worden als (on)handige oplossing voor steeds terugkerende knelpunten in de roosters. En dragen zo van de ene op de andere dag de verantwoordelijkheid voor vele patiënten. Na een minimale inwerkperiode werken ze in roosters met dienstblokken die soms al na een paar weken starten.

Voor de opleiding, begeleiding en beoordeling van aniossen (artsen in opleiding tot specialist) bestaan goede, landelijke afspraken. De Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten (RGS) toetst periodiek of artsen en opleidingen aan de regels van het College Geneeskundige Specialismen voldoen. Voldoet een arts aan de regels, dan kan hij zich inschrijven in een specialisten- of profielartsenregister. Voldoen opleiders en opleidingsinstellingen aan de gestelde eisen, dan worden zij als zodanig erkend door de RGS.

De omschrijving basisarts is neutraal

Maar basisartsen die níét in opleiding zijn, vallen buiten deze systematiek. Zij kunnen de werkzaamheden als anios voorafgaande aan de feitelijke opleiding tot specialist enkel gebruiken om korting aan te vragen op de opleidingsduur. Deze beoordeling van de werkzaamheden als anios is meestal slechts gebaseerd op een retrospectieve beoordeling, terwijl de feitelijke structuur van de anios-periode op zich nu niet goed geregeld is in termen van opleiding, begeleiding en beoordeling.

Opleidingsstructuur

Op lokaal niveau valt de structurering van de anios-periode onder de verantwoordelijkheid van de ziekenhuizen of de medisch-specialistische bedrijven die hen hebben aangesteld. Dat is geen geringe verantwoordelijkheid, want het gaat om jonge, onervaren dokters, die in voor hen nieuwe, complexe omstandigheden moeten functioneren. De inwerkperioden, werkomstandigheden en verwachtingen van aniossen kunnen binnen één ziekenhuis erg verschillen. Bovendien beschikken zij, in tegenstelling tot aniossen, niet altijd over een budget voor persoonlijke opleiding en ontwikkeling. Het argument hiervoor is vaak dat deze jonge artsen slechts kort in dienst zijn, zodat dergelijke investeringen weinig rendement hebben. Toch valt te overwegen om eenzelfde structuur voor opleiding, begeleiding en beoordeling voor de anios te hanteren als die nu wordt gebruikt voor de anios, inclusief een opleidingsbudget. De opleiding van de anios zou dan bijvoorbeeld kunnen vallen onder de lokale centrale opleidingscommissies, die nu verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van de opleidingen tot medisch specialist. Een mooi voorbeeld van investeren

in aniossen is het coachingtraject dat deze zomer van start is gegaan in het Diakonessenhuis in Utrecht. Tien tot twaalf aniossen doen mee aan een pilot, die eerder alleen beschikbaar was voor aniossen. De huidige structuur is daartoe uitgebreid. De vervolgoopleidingen zullen ook profiteren van een duidelijker overzicht van de bereikte competenties van deze jonge artsen, als deze gebruikt worden om vervolgens korting op een opleiding tot medisch specialist aan te vragen.

Een oplossing moet worden gezocht voor aniossen die buiten erkende opleidingsinrichtingen werkzaam zijn. Ons voorstel is om in dat geval een aparte commissie binnen de inrichting op te richten die toeziet op hun opleiding, begeleiding en beoordeling. Op afdelingsniveau is een opleidingsstructuur rond aniossen noodzakelijk, ook voor afdelingen die geen erkenning voor de opleiding tot medisch specialist hebben. De afdeling zal structuur moeten geven aan de inwerkprocedures, scenariotrainingen, opleidingsmomenten en cursorisch onderwijs, feedbacksysteem, gestructureerde beoordelingsmomenten en het bijhouden van een portfolio door de basisarts. Het handigste is als hier via de centrale opleidingscommissie afspraken over gemaakt worden. Dit schept duidelijkheid voor alle partijen binnen een instelling en vergroot daarmee de kwaliteit en veiligheid van de patiëntenzorg.

Belangrijke collega's

Op internet zien we regelmatig vacatures voor aniossen voorbijkomen waarbij losse diensten worden aangeboden, soms ook nog te vervullen in verschillende ziekenhuizen. Ook zijn er aniossen die in een bepaald ziekenhuis alleen 's nachts of in het weekend invallen. Dit soort situaties, waarbij aniossen slechts worden ingezet als passanten tijdens diensten, moeten wat ons betreft snel tot het verleden behoren.

Hierover moeten afspraken gemaakt worden, zowel op landelijk als op lokaal niveau. De belangrijkste opgave is een veel betere structurering van de anios-positie in de gezondheidszorg, wat ten goede zal komen aan de kwaliteit en veiligheid van de zorg. Dit hoeft op zich niet veel extra geld te kosten, maar vraagt wel om structuur.

Ten slotte stellen wij voor om voortaan te spreken over basisartsen in plaats van de niet zo onschuldige benaming aniossen te gebruiken. De omschrijving basisarts is neutraal en geeft weer welke erkende vaardigheden de arts bezit. Deze basisartsen zijn belangrijke collega's, in wie we moeten investeren. Ten behoeve van hen, én van onze patiënten. ■

contact

info@dejongedokter.nl
cc: redactie@medischcontact.nl

web

Meer over dit onderwerp vindt u onder dit artikel op medischcontact.nl/artikelen.